

KARAMAN

KARAMAN'DA YATIRIM

ANADOLU'NUN MERKEZİ
TÜRKİYE'NİN EN ÇOK NÜFUSA SAHİP İLK 10 İLİNDEN
6'SININ MERKEZİNDE

www.karamandayatirim.gov.tr

Karaman Merkez İlçe

Bereketli topraklara sahip Karaman'da ekonomi ve sanayi tarıma dayalı olarak gelişmiştir. Karaman'da istihdam sağlayan birçok modern sanayi tesisi bulunmaktadır. Karaman kendisiyle benzer özellikler gösteren diğer illere nazaran daha büyük bir sanayi potansiyeline sahiptir.

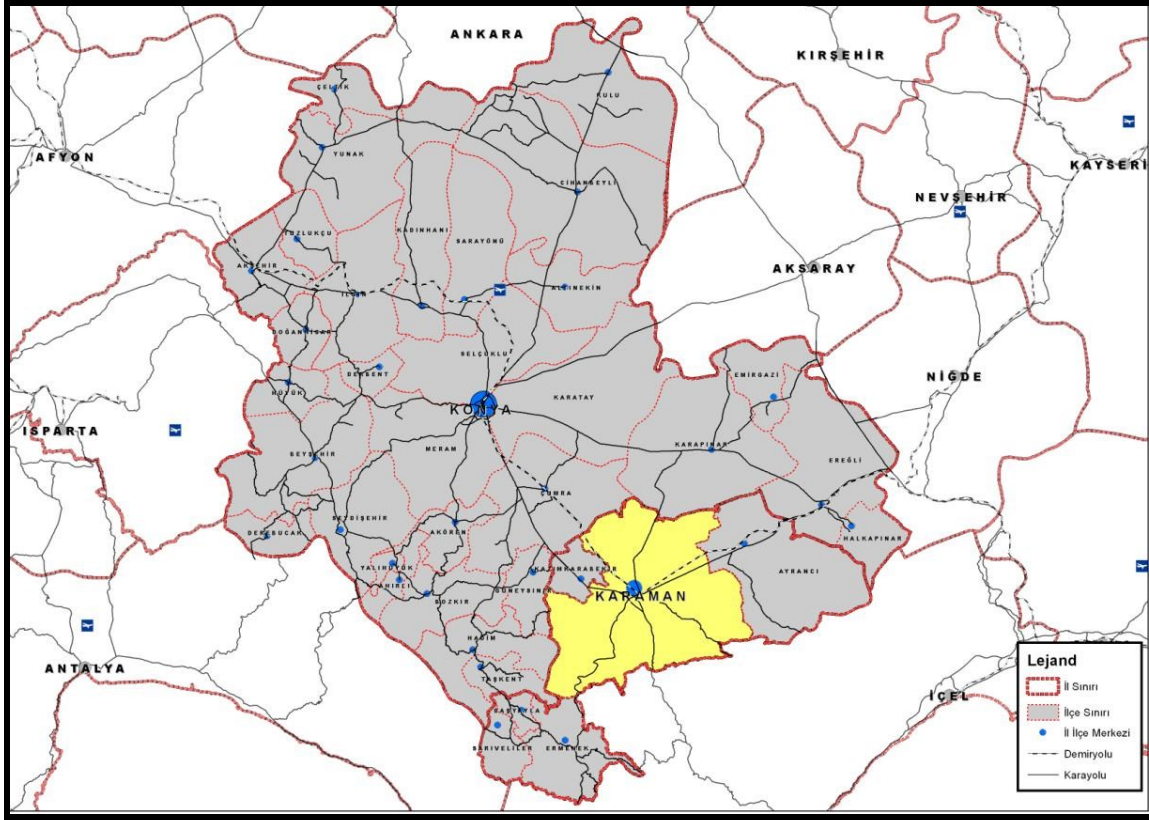
Karaman'da 1 adet organize sanayi bölgesi bulunmaktadır. Ayrıca, yaklaşık 2 milyon m² alanın Serbest Bölge ilan edilmesi için gerekli imar düzenleme çalışmaları, fizibilite etüdü, şirket kuruluşu ve diğer çalışmalar yapılmış olup süreç devam etmektedir.

Bisküvi sektörünün kümelenmiş olduğu ilde en önemli ihracat kalemleri bisküvi, kakao müstahzarları, şekerli mamuller, makine ve bulgur gibi ürünlerdir. İlden 2020 yılı içerisinde 6 kıtada 151 ülkeye ihracat yapılmıştır.

Coğrafi Özellikler

Karaman İl Merkezi, 37°11' Kuzey enlemi ile 33°15' Doğu boylamı arasında yer almaktadır. İlin deniz seviyesinden ortalama yüksekliği **1.033 metredir**. İlin kuzeyinde Konya, güneyinde Mersin, batısında Antalya ve doğusunda Konya ili Ereğli ilçesi bulunmaktadır. Karaman Merkez yüzölçümü **4.143 km²**'dir.

Şekil 1 TR52 Karaman-Konya Bölgesi ve Karaman Merkez Coğrafi Durumu

İl merkezi ovada kurulmuştur. Ovanın doğu ve güney bölümü alüvyonlu toprakla, batı ve kuzeybatı bölümü kolüvyol toprakla kaplıdır. Karaman il sınırları içerisinde bulunan arazinin üçte ikisi dağlıktır. İlin en yüksek dağı, Sarıveliler ilçesinde bulunan, Orta Toroslardaki Yunt Dağı'dır. Hemen güneyinde Torosların uzantıları yer almaktadır. İl Merkezi'nden Konya ve Ereğli'ye doğru, deniz seviyesinden 1000-1050 m yükseklikte bulunan Karaman Ovası yer almaktadır.

Tablo 1 Karaman İli Arazi Dağılımı(ha) (Merkez İlçe)

İlçeler	Tarım Alanı			Çayır ve Mera	Yüzölçümü
	Sulu	Kuru	Toplam		
Ayrancı	8.596	70.248	78.844	97.465	244.745
Başyayla	789	1.061	1.850	1.248	19.671
Ermenek	3.170	13.549	16.719	7.380	112.040
Kazımkarabekir	5.232	16.778	22.010	4.700	40.108
Merkez	90.024	110.645	200.669	82.788	425.660
Sarıveliler	1.741	5.225	6.966	3.343	42.876
Toplam	109.552	217.506	327.058	196.924	885.100

Kaynak: Karaman İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, 2021

Karaman Merkez ilçenin toplam yüzölçümü **425.660** hektardır. Merkez ilçe arazilerinin **% 47'** si tarım arazileri, **% 19,45'i** çayır mera arazileri oluşturmaktadır.

Tablo 2 Kültür Arazisi Kullanım Amaçlarına Göre Dağılımı (ha) (Merkez İlçe)

İlçeler	Tarla Bitkileri	Bahçe	Sebze	Nadas	Toplam
Ayrancı	71.900	1.835	744	4.365	78.844
Başyayla	854	829	27	140	1.850
Ermenek	9.284	3.457	607	3.371	16.719
K.K.Bekir	19.656	534	719	1.102	22.010
Merkez	156.380	25.246	11.400	7.641	200.669
Sarıveliler	4.541	1.927	0	497	6.966
Toplam	262.615	33.828	13.497	17.116	327.058

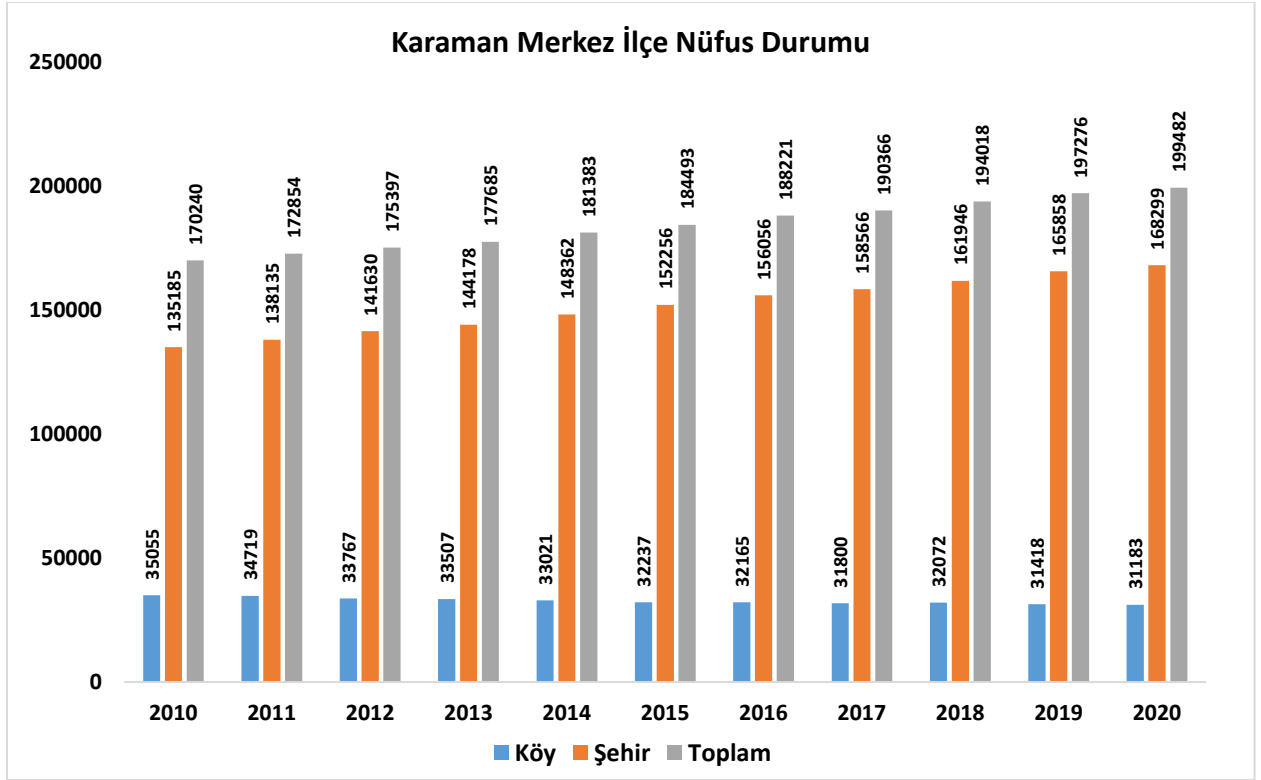
Kaynak: Karaman İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, 2021

Merkez ilçenin **200.669 ha'** lık alanında bitkisel üretim yapılmaktadır. Bitkisel üretim yapılan bu alanların **% 78'i** tarla bitkilerine tahsis edilmiştir. Nadas alanı **% 3,8** 'lik paya sahiptir. Tarım arazilerinin **% 12,58'** inde meyvecilik, **% 5,68'**inde sebzeçilik yapılmaktadır.

Demografik Yapı

Karaman İl Merkez'inin nüfusu **2010** yılında **135.185** iken **2020** yılında **168.299** olmuştur. İl Merkez'inin nüfusunda 2010 yılı baz alındığında **%24,5'**lik bir artış yaşanmıştır. Karaman Merkez ilçesinin nüfusu (köyler hariç) 2019 yılında **165.858** kişi iken 2020 yılında **2.441** kişi artarak **168.299** kişi olmuştur. Merkez, Ayrancı, Ermenek ilçelerinin (köyler hariç) nüfusu artarken, Başyayla, Kazımkarabekir ve Sarıveliler ilçelerinin (köyler hariç) nüfusu azalmıştır. Karaman genelinde il ve ilçe merkezlerinde oturan kişi sayısı 2020 yılında bir önceki yıla göre **2.045** kişi artarken belde ve köylerde oturan kişi sayısı **405** kişi azalmıştır.

Grafik 1 Karaman İl Merkezi Nüfus Verileri

Kaynak: TÜİK Veri Tabanı, 2021

Doğal Kaynaklar

Tablo 3 Karaman İl Merkezi'nde Bulunan Doğal Kaynaklar

1. Enerji Kaynakları	Potansiyel	Mevcut Çalışma
1.1. Güneş	Var-Yüksek	Karaman Belediyesi GES (0,99 MW) (Faal) Onurlu Karaman Güneş Enerjisi Santrali (0,5 MW) (Faal) Karaman İl Özel İdaresi Güneş Enerji Santrali (0,50 MW) (Faal) Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi Güneş Enerjisi Santrali (0,46 MW) (Faal) Çavsa Güneş Enerjisi Santrali (0,30 MW) (Faal) Hacı Hasan Armutlu GES (0,12 MW) (Faal) Cereyan Karaman Güneş Enerji Santrali (2,97 MW) (Yapım aşamasında) Teksin Enerji Güneş Enerji Santrali (Faal) (33,12 MW) Mümine Hatun Güneş Enerji Santrali (Önlisans alınan) (4,88 MW)
1.2. Su Gücü	Deliçay Deresi, Göksu Nehri	Kepezkaya Hidroelektrik Santrali (Faal) (28 MW , 124.051 GWsaat-yıl) Bucakkışla Hidroelektrik Santrali (Faal) (41 MW, 160 GWsaat-yıl) Damlapınar Hidroelektrik Santrali (Faal) (16,42 MW, 92.235 GWsaat-yıl)

1.3. Doğalgaz	Yok	Bifa Bisküvi Karaman Doğalgaz Santrali (Faal) (2,15 MW) Şimşek Bisküvi Karaman Doğalgaz Santrali (Faal) (1,56 MW) Karaman Anı Bisküvi Kojenerasyon Santrali (Faal) (1,20 MW)
1.4. Rüzgar	Var	Hilal 2 RES (Faal) (7 MW) Akyel 1 Rüzgar Enerji Santrali (Faal) (43,2 MW)
1.5. Biyokütle	Var	Karaman Biyogaz Tesisi (1,41 MW)
2. Biyolojik çeşitlilik		
2.1. Ormanlar	607.419 dekar orman alanına sahiptir.(Meşe, Karaçam, Yabani Zeytin, Pırnal Meşesi, Kızılçam, Ardıç, Göknar, Ağaçları bulunmaktadır.)	Orman Ürünleri, Dinlenme ve Hayvan Otlatma
2.2. Çayır ve Mera	827.880 dekar çayır-mera alanı bulunmaktadır.	Hayvan Otlatma
2.3. Sulak Alanlar	Gödet Barajı, Deliçay Barajı, Deliçay Deresi	Sulama
2.4. Flora	Quercus Vulcanica (Kasnak Meşesi), Pistacia terebinthus (Menengiç), Thymus ssp. (Kekik), Salvia ssp. (Ada Çayı), Rhus coriaria (Sumak)	-
3. Toprak		
3.1. Toprak	İl Merkezi'nin kuzeyinde yer alan ovanın genişliği 20 km. kadardır. Ovanın doğu ve güney kısımları alüvyon topraklar, batı ve kuzey kısımlarında kolüvyon ve kahverengi topraklar mevcuttur	
4. Su Kaynakları		
4.1. Barajlar	Gödet Barajı, Deliçay Barajı , İbrala Barajı (İçme, Sulama)	Taşkın Önleme, Sulama
4.2. Yeraltı Su Kaynakları	Su Kuyuları bulunmaktadır. 4 adet terfi merkezi vardır	Sulama, İçme Suyu
4.3. Akarsular	Deliçay Deresi, Gödet Çayı	Sulama
4.4. Göller ve Göletler	Var	-Gödet (Faal) (Depolama Hacmi 158 hm^3) -Deliçay (Faal) (Depolama Hacmi 25,60 hm^3) -İbrala (Faal) (Depolama Hacmi 126,50 hm^3) -Merkez Burhan (Faal) (Depolama Hacmi 0,22 hm^3) -Karaman Merkez Akın Göleti (Depolama Hacmi 1,45 hm^3)

		-Karaman Merkez Çukur Göleti (Faal) (Depolama Hacmi 0,33 hm ³) -Karaman Merkez Taşkale Göleti (Yapımı devam eden) (Depolama Hacmi 1,85 hm ³) -Karaman Merkez Yollarbaşı Göleti (Yapımı devam eden) (Depolama Hacmi 1,71 hm ³) - Yılgözü Göleti (Yapımı devam ediyor.) (Depolama Hacmi 0,43 hm ³)
5. Mineral Kaynaklar		
5.1. Sanayi Madenleri	Barit, Kalker, Mermer, Traverten	Kalker Ocağı, Mermer Ocağı
5.2. Metalik Madenler	Manganez	-
5.3. Enerji Madenleri	(Bakınız 1. Enerji Kaynakları)	

Kaynak: MEVKA İlçe Raporları , Karaman İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, DSİ 42. Şube Müdürlüğü, 2021, www.enerjiatlas.com.

Ekonomik Yapı

Tarım

Bereketli topraklara sahip Karaman'da sanayi, daha çok tarıma dayalı olarak gelişmiştir. Karaman merkezde en çok üretilen meyve elmadır. Karaman ili 2020 yılı TÜİK verilerine göre elma üretiminde **492.353** ton ile **4.** sırada yer almıştır. 1. sırada 931.154 ton ile Isparta, 2. sırada 611.946 ton ile Antalya ve 3. sırada ise 503.330 ton ile Niğde yer almıştır. Meyve veren yaşıta elma ağaç sayıları bakımından 2020 TÜİK verilerine göre Karaman ülke genelinde **9.421.453** ağaç ile **ilk** sırada, Niğde ise 8.991.007 ağaç ile 2. sırada, Isparta ise 6.976.491 ağaç ile 3. sırada yer almıştır.

Tablo 4 Karaman Merkez İşlenen Arazi Durum Tablosu

İşlenen Arazi Türü	Karaman Merkez İlçe İşlenen Arazi		Karaman İşlenen Arazi		Karaman Merkez İlçe İşlenen Arazi/Karaman İşlenen Arazi
	(dekar)	(%)	(dekar)	(%)	(%)
Meyveler, İçecek Ve Baharat Bitkileri Alanı	252.717	12,53	336.604	10,23	75,08
Nadas	94.413	4,68	207.693	6,31	45,46
Sebze	114.775	5,69	136.932	4,16	83,82
Süs bitkileri	0	0,00	60	0,00	0,00
Tahıllar Ve Diğer Bitkisel Ürünlerin Alanı	1.554.586	77,09	2.610.647	79,30	59,55
Toplam	2.016.491	100,00	3.291.936	100,00	

Kaynak: TÜİK Veri Tabanı, 2021

Karaman merkezde **2.016.491,00 da** işlenen arazi bulunmakta olup, **%77,09'** luk pay ile bu alanın önemli bir kısmını Tahıllar ve Diğer Bitkisel Ürünler alanı oluşturmaktadır. Bu alanı **252.717** dekar alan ve **%12,53'lük** pay ile Meyveler, İçecek ve Baharat Bitkileri Alanı takip etmektedir.

Bitkisel Üretim

Tablo 5 İşlenen Tarla Arazisi Durum Tablosu

Tarla Arazisi Ekim Türü	KARAMAN MERKEZ İLÇE				KARAMAN			
	Ekim Alanı		Dekar Verim Kg/Da	Toplam Ürün Miktarı (Ton)	Ekim Alanı		Dekar Verim Kg/Da	Toplam Ürün Miktarı (Ton)
	Da	%			Da	%		
Buğday(Durum)	293.305	18,75	296	86.964	505.710	19,27	284	143.688
Buğday (Diğer)	160.700	10,27	274	44.078	345.132	13,15	242	83.643
Mısır (Dane)	235.200	15,04	935	220.000	289.671	11,04	948	274.589
Arpa (Diğer)	83.372	5,33	274	22.840	266.622	10,16	255	67.943
Şeker Pancarı	61.700	3,94	8.816	543.951	73.024	2,78	8.656	632.093
Diğer	729.809	46,66			1.143.924	43,59		
	1.564.080	100,0			2.624.080	100,0		
Toplam	6	0			3	0		

Kaynak: TÜİK Veri Tabanı,2021 (*Hesaplamalar Karaman YDO tarafından yapılmıştır.)

Karaman merkezde **1.564.086,00 da** işlenen tarla arazisi bulunmakta olup, **%29,02'** lik pay ile bu alanın önemli bir kısmında buğday, **%5,33'ünde** arpa, **%3,94'ünde** şeker pancarı, **%15,04'ünde** mısır yetiştiriciliği yapılmaktadır. Karaman merkez, ilin tarımsal üretimi açısından önemli bir paya sahiptir.

Tablo 6 Karaman Merkez Sebze Arazisi Durum Tablosu

Sebze Arazisi Ekim Türü	KARAMAN MERKEZ İLÇE			KARAMAN		
	Ekim Alanı		Toplam Ürün Miktarı (Ton)	Ekim Alanı		Toplam Ürün Miktarı (Ton)
	Da	%		Da	%	
Fasulye (Taze)	6.504	5,67	8.462	8.570	6,26	11.812
Domates (Sofralık)	11.152	9,71	74.812	13.455	9,82	84.424
Soğan (Kuru)	6.750	5,88	14.078	8.338	6,09	16.414
Salatalık (Sofralık)	8.507	7,41	35.074	9.387	6,85	37.641
Sebze(Diğer)	81.887	71,33	289.268	97.207	70,98	313.883
Toplam	114.800	100,00	421.694	136.957	100,00	

Kaynak : TÜİK Veri Tabanı, 2021 * Sarıveliler ilçesine ait TÜİK verileri sağlanamadığı için Sarıveliler hesaplamalara dahil değildir.

Karaman merkezde 114.800 da sebze alanı bulunmakta olup, **%9,71**'inde domates, **%5,67**' sinde fasulye, **%5,88**' inde soğan, **%7,41**' inde salatalık ve geriye kalan kısımda ise çeşitli sebzeler yetiştirilmektedir.

Hayvansal Üretim

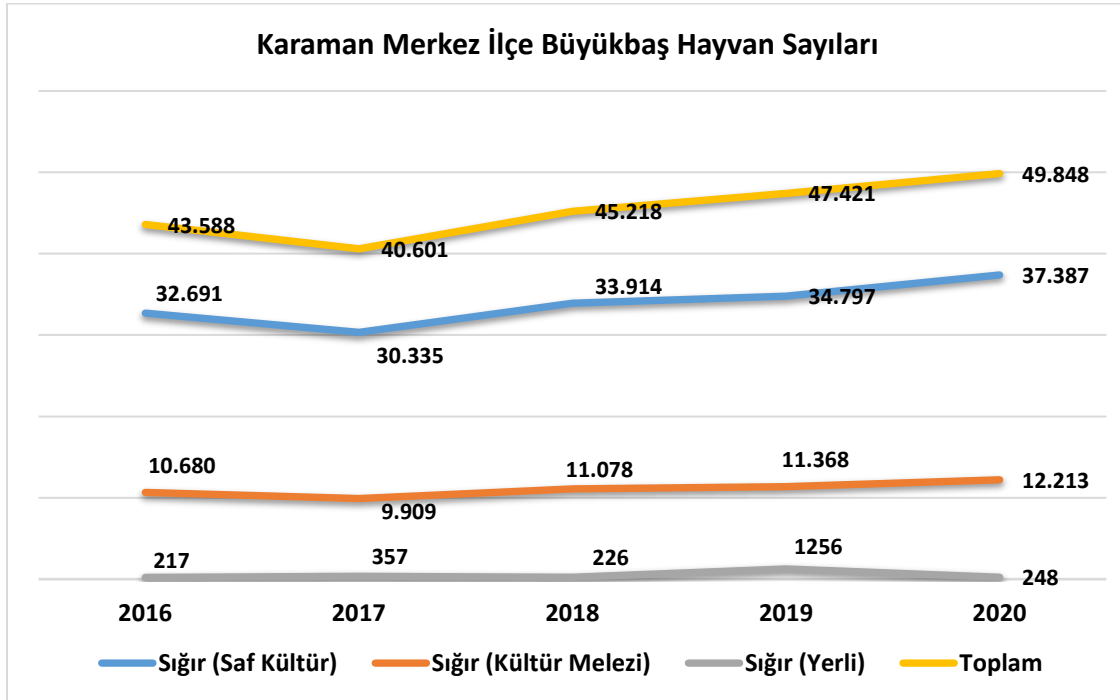
Tablo 7 Karaman Merkez Büyükbaş Hayvan Sayıları Durum Tablosu

Hayvan Cinsi	Karaman (Merkez) Hayvan Sayısı					Karaman Hayvan Sayısı				
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
Sığır (Saf Kültür)	32.691	30.335	33.914	34.797	37.387	44.877	44.101	48.676	49.827	53.665
Sığır (Kültür Melezi)	10.680	9.909	11.078	11.368	12.213	18.441	17.552	19.071	19.674	19.312
Sığır (Yerli)	217	357	226	1256	248	983	585	519	1.633	492
TOPLAM	43.588	40.601	45.218	47.421	49.848	64.301	62.238	68.266	71.134	73.469

Kaynak: TÜİK Veri Tabanı, 2021

Karaman merkezde 2020 yılı itibariyle **49.848** adet büyükbaş hayvan bulunmakta olup bunun **37.387**'si saf kültür, **12.213**'ü kültür melezi ve **248**'i yerli ırk oluşturmaktadır.

Grafik 2 Karaman Merkez Büyükbaş Hayvan Sayıları

Kaynak: TÜİK Veri Tabanı, 2021

2020 yılında büyükbaş hayvan sayısı bir önceki yıla göre Karaman il genelinde **%3,3** artarken Karaman merkezde bu artış oranı **%5,1** olmuştur. Merkezde saf kültür, kültür melezi sayısında artış gözlemlenirken sığır (yerli) sayısında azalma gözlemlenmiştir.

Tablo 8 Karaman Merkez Büyükbaş Hayvancılık Genel Durum Karşılaştırması

Hayvan Cinsi	(Merkez /Karaman) Büyükbaş Hayvan Sayısı (%)				
	2016	2017	2018	2019	2020
Sığır (Saf Kültür)	72,85	68,79	69,67	69,84	69,67
Sığır (Kültür Melezi)	57,91	56,46	58,09	57,78	63,24
Sığır (Yerli)	22,08	61,03	43,55	76,91	50,41
TOPLAM	67,79	65,24	66,24	66,66	67,85

Kaynak: TÜİK Veri Tabanı,2021 (*Hesaplamalar Karaman YDO tarafından yapılmıştır)

2020 yılı itibariyle Karaman merkezde bulunan büyükbaş hayvan sayısı, Karaman büyükbaş hayvan sayısının **%67,85**'ini oluşturmakta olup, bu oranın yıllar itibariyle önemli bir değişiklik göstermediği görülmektedir. Merkezde bulunan saf kültür ırkının, Karaman saf kültür ırkına oranı **%69,67** iken, kültür melezinin oranı **%63,24** ve yerli ırkın oranı ise **%50,41**'dir.

Tablo 9 Karaman Merkez Küçükbaş Hayvan Sayıları Durum Tablosu

Hayvan Cinsi	Karaman Merkez Hayvan Sayısı					Karaman Hayvan Sayısı				
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
Koyun (Yerli)	88.495	90.973	98.733	109.019	124.430	275.159	283.086	337.656	324.021	367.939
Koyun (Merinos)	108.162	111.188	118.479	130.824	149.314	120.542	125.521	133.118	160.450	169.949
Toplam Koyun	196.657	202.161	217.212	239.843	273.744	395.701	408.607	470.774	484.471	537.888
Kıl Keçisi	96.184	98.874	108.606	119.923	136.873	161.579	175.026	188.542	188.105	211.703
Tiftik Keçisi	678	697	3.291	3.633	4.147	1.182	1.012	3.537	3.801	4.253
Toplam Keçi	96.862	99.571	111.897	123.556	141.020	162.761	176.038	192.079	191.906	215.956

Kaynak: TÜİK Veri Tabanı,2021

2020 yılı itibariyle Karaman merkezde toplam koyun sayısı **273.744**, keçi sayısı ise **141.020**'dir. Toplam koyun sayısının **124.430**'ü yerli, **149.314**'ü merinos ırkındandır. Toplam keçi sayısının **136.873**'ü kıl keçisi, **4.147**'ü tiftik keçisidir.

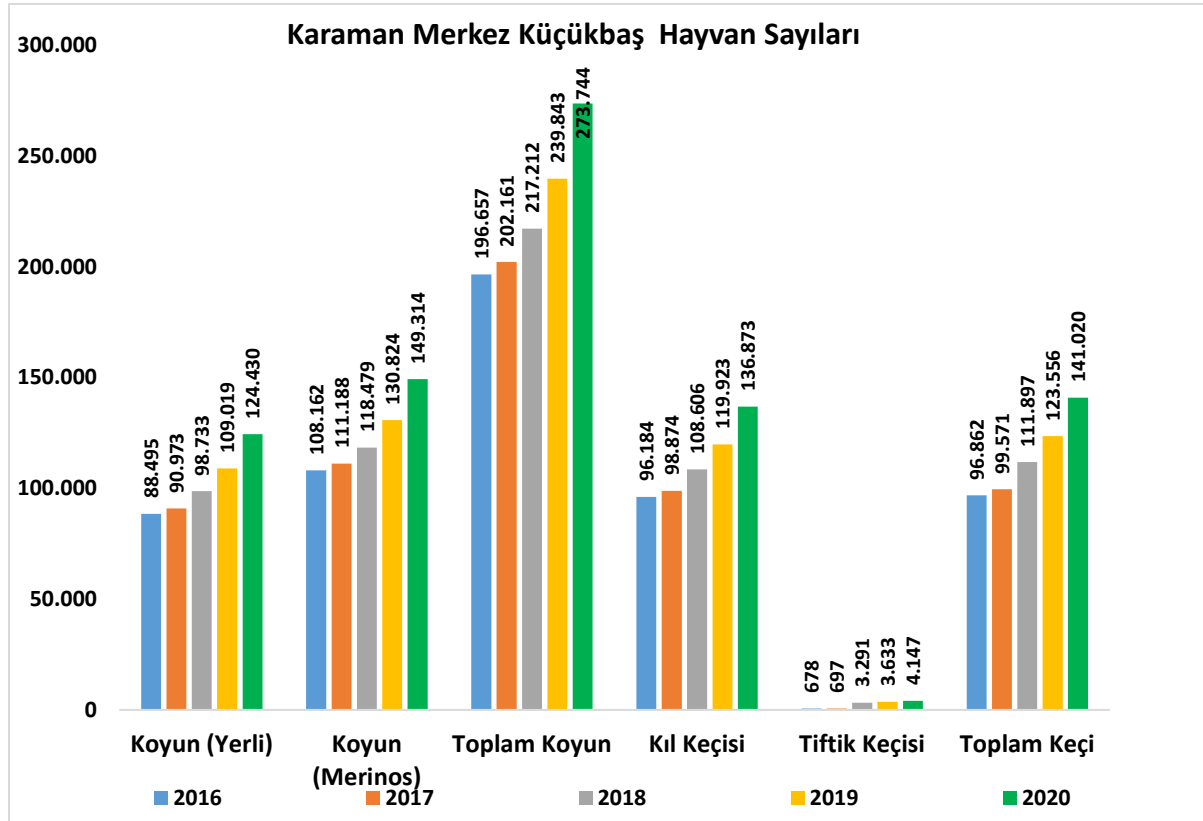
Tablo 10 Karaman Merkez Küçükbaş Hayvancılık Genel Durum Karşılaştırması

Hayvan Cinsi	Karaman Merkez Küçükbaş Hayvan Sayısı / Karaman (%)				
	2016	2017	2018	2019	2020
Koyun (Yerli)	32,16	32,14	29,24	33,65	33,82
Koyun(Merinos)	89,73	88,58	89,00	81,54	87,86
Keçi(Kıl)	59,53	56,49	57,60	63,75	64,65
Keçi(Tiftik)	57,36	68,87	93,04	95,58	97,51

Kaynak: TÜİK Veri Tabanı, 2021 (*Hesaplamalar Karaman YDO tarafından yapılmıştır)

2020 yılı itibarıyla Karaman merkezdeki toplam yerli koyun sayısı, Karaman yerli koyun sayısının **%33,82**'sini oluştururken, merinos cinsi koyunların Karaman toplam merinos ırkına oranı **%87,86**'dır. Merkezdeki tiftik keçisi sayısının, Karaman'daki toplam tiftik keçisi sayısına oranı bariz bir şekilde artmıştır. Söz konusu oran 2016 yılında %57,36 iken 2020 yılında ise %97,51 olarak gerçekleşmiştir. Koyun ırklarından merinos, keçi ırklarından ise tiftik keçisi Karaman merkezde yoğunluk gösteren ırklardır.

Grafik 3 Karaman Merkez Küçükbaş Hayvan Sayıları

Kaynak: TÜİK Veri Tabanı, 2021

Karaman merkezde 2020 yılı itibariyle bir önceki yıla nazaran koyun ve keçi sayısında **%14,13'** lük artış görülmektedir. 2016 yılı baz alındığında ise söz konusu artış oranları koyunda **%39,2** iken, keçi de ise **%45,6** olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 11 Karaman Merkez Arıcılık Durum Tablosu

	Karaman Merkez					Karaman				
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
Arıcılık Yapan İşletme Sayısı(adet)	258	262	277	277	317	667	736	764	780	824
Eski Kovan Sayısı	208	201	910	900	0	691	694	1.378	1.450	540
Yeni Kovan Sayısı	23.553	29.383	28.855	28.700	24.142	53.101	62.289	61.837	64.425	52.783
Toplam Kovan Sayısı	23.761	29.584	29.765	29.600	24.142	53.792	62.983	63.215	65.875	53.323
Bal Üretimi (ton)	188,424	235,064	323,971	300,05	114,569	401,129	496,865	541,831	530,155	263,634
Balmumu Üretimi (ton)	7,066	8,815	8,146	7,91	5,983	26,963	30,558	17,659	18,168	15,683

Kaynak: TÜİK Veri Tabanı, 2021

Karaman merkezde 2020 yılı itibariyle eski usul kovan bulunmamaktadır. 2020 yılı itibariyle merkezde **317** işletme arıcılık faaliyeti ile uğraşmakta ve toplam **114,569** ton bal üretimi sağlanmıştır. Bununla birlikte 5,983 ton balmumu üretimi yapılmıştır.

Tablo 12 Karaman Merkez Arıcılık Genel Durum Karşılaştırması

Merkez Kovan Sayısı /Karaman (%)					
	2016	2017	2018	2019	2020
Arıcılık Yapan İşletme Sayısı(adet)	38,68	35,6	36,26	35,51	38,47
Eski Kovan Sayısı	30,1	28,96	66,04	62,07	0,00
Yeni Kovan Sayısı	44,36	47,17	46,66	44,55	45,74
Toplam Kovan Sayısı	44,17	46,97	47,09	44,93	45,28
Bal Üretimi (ton)	46,97	47,31	59,79	56,60	43,46
Balmumu Üretimi (ton)	26,21	28,85	46,13	43,54	38,15

Kaynak: TÜİK Veri Tabanı,2021 (*Hesaplamalar Karaman YDO tarafından yapılmıştır)

2020 yılı ele alındığında Karaman merkezde bulunan yeni usul kovanlar, Karaman il genelindeki yeni usul kovanların **%45,74**'ünü oluşturmaktadır. 2020 yılı verilerine göre Karaman bal üretiminin **%43,46**'sını merkezden karşılanmaktadır.